

Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om motorsport på bana;

RPSFS 2009:09

FAP 512-1

Utkom från trycket
den 20 juli 2010

beslutade den 10 juni 2010.

Rikspolisstyrelsen föreskriver följande med stöd av förordningen (1993:1635) med bemyndigande för Rikspolisstyrelsen att meddela föreskrifter om motorsport och om utförande och besiktning av skjutbana samt meddelar följande allmänna råd.

1 kap. Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter gäller vid tävling eller uppvisning i motorsport på bana under förutsättning att arrangemanget är en offentlig tillställning.

Allmänna råd

Exempel på motorsport på bana som omfattas av dessa föreskrifter är tävling och uppvisning med bil, motorcykel, snöskoter, karting och gokart.

2 § Regler om motorsport i terräng finns i Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om motorsport i terräng, FAP 512-2.

2 kap. Definitioner

1 § I dessa föreskrifter används följande beteckningar med nedan angiven betydelse.

Beteckning	Betydelse
Bananläggning	Det område som innefattar bana, publikområden, uppställningsplatser för tävlings-, uppvisnings-, uttrycknings- och bärgningsfordon, uttryckningsvägar och övriga anordningar som krävs enligt dessa föreskrifter.
Bana	Den del av bananläggningen på vilken tävling eller uppvisning i motorsport genomförs. I banan ingår även bandepå.
Parkeringsdepå	En plats för uppställning av tävlingsfordon eller uppvisningsfordon under pågående tävling eller

Postering	Den plats där flaggposter och/eller andra funktionärer enligt banritningen ska uppehålla sig under pågående tävling.
Riskområde	Det område på eller vid banan inom vilket tävlingsfordon eller uppvisningsfordon kan förekomma.

3 kap. Banors lokalisering och tekniska utförande

1 § Om en bana är belägen intill allmän väg, ska särskilda åtgärder vidtas för att förhindra att trafikanter på vägen distraheras av verksamheten på banan.

En bananläggning ska ha erforderliga tillfarts- och utrymningsvägar.

Allmänna råd

Enligt väglagen (1971:948) krävs i vissa fall tillstånd från den statliga väghållningsmyndigheten eller länsstyrelsen om banan kan vara till olägenhet för vägens bestånd, drift eller brukande.

2 § Inom en bananläggning ska det under tävling eller uppvisning finnas en hög brand- och olycksberedskap. Alla delar av bananläggningen ska snabbt kunna nås.

3 § Mellan banan och det omgivande allmänna vägnätet ska det finnas utryckningsvägar. En utryckningsväg får inte blockeras.

Bana på sjöis m.m.

4 § För en bananläggning på sjöis ska det, med hänsyn till skaderisker för vattentäcker och motsvarande, finnas ett medgivande från kommunen.

5 § Om en bana förläggs på sjöis, havsis eller is på vattendrag ska isen ha tillräcklig bärkraft.

Om en bana förläggs på sjöis, ska istjockleken vid tävlingstillfället vara minst 40 cm vid enbart kärnis eller minst 50 cm vid kärnis och mörk stöpis. Istjockleken beräknas med hänsyn till den nötning som kan ske under tävlingen så att erforderlig istjocklek återstår efter genomförd tävling. Ingen del av banan får läggas på ljus stöpis.

Utan hinder av vad som sägs i andra stycket får en bana på sjöis för tävling med motorcykel förläggas på kärnis som har en tjocklek av minst 20 cm.

För en bana på annan is än sjöis ska kraven på isen bestämmas med utgångspunkt i de lokala förhållandena.

Allmänna råd

Egenskaperna för annan is än sjöis varierar kraftigt, varför en bedömning av vilka krav som ska ställas på isen bör göras i det enskilda fallet. Vid bedömningen bör särskilt beaktas

yttertemperaturen, banans lokalisering, vattnets salthalt och strömförhållandena.

6 § Arrangören ska ansvara för mätning och kontroll av isens tjocklek och kvalitet.

Allmänna råd

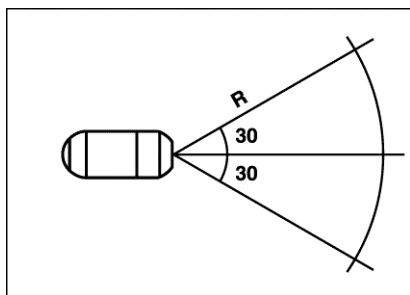
Upplysningar om mätning av isens tjocklek och dokumentation av sådan mätning finns i Vägverkets publikation 2002:35 Vägar på sötvattenis.

4 kap. Skyddsanordningar

Riskområde

1 § Arrangören ansvarar för att åskådare eller andra personer som uppehåller sig inom riskområdet har fullgott skydd genom sådana särskilda skyddsanordningar som avses i 2 §. Detta gäller dock inte i fråga om funktionärer, räddningspersonal och motsvarande som för att fullgöra sin uppgift måste lämna sin normala uppehållsplats.

Riskområdets storlek bestäms genom att beräkna uppbromsningssträckan i varje punkt av banan för det snabbaste fordonet. Fordonet beräknas kunna avvika med 30 grader åt vardera sidan i fordonets körriktning.

Uppbromsningssträckan (U) beräknas enligt formeln $U = \frac{V^2}{K}$

V är hastigheten uttryckt i km/h och K är en konstant för beräkning av stoppsträckan på plan mark med en viss friktion.

För K ska följande värden användas.

Hårt packad snö och is	50
Lös snö (mindre än 30 cm)	75
Övrigt	150

I bilagan finns tabell över uppbromsningssträckan vid olika hastigheter.

Vid arrangemang där fordon enbart färdas rakt fram en kortare sträcka, högst 500 meter, får området beräknas med en vinkel av 30 grader, 15 grader åt vardera sidan från respektive "körfälts" mitt (två banor, exempelvis

dragracing). Längden av riskområdet efter mål ska minst motsvara uppbromsningssträckan för det snabbaste fordonet vid målgång.

Särskilda skyddsanordningar

2 § Särskilda skyddsanordningar är

1. naturliga hinder i form av nivåskillnader eller mark med uppbromsande ytskikt (t.ex. sandfälla),
2. barriärer och
3. skyddsnet.

Naturliga hinder och barriärer ska skydda mot fordon som kör av banan. Skyddsnet ska skydda mot splitter eller kringflygande delar i samband med en avkörning eller annan olycka. Skyddsanordningarna kan kombineras.

3 § En barriär ska i sig eller i en kombination med flera barriärer kunna ta upp energin från ett påkörande fordon beräknad enligt EN-standard 1317 eller USA-standard NCHRPR 350.

Naturliga hinder

4 § Naturliga hinder i form av nivåskillnad, där banan ligger lägre än den omgivande marken, ska vara minst 1,2 meter höga och inte möjliga att forcera av tävlingsfordonen. Om nivåskillnaden mellan bana och publik är mindre än två meter ska hindret vara vertikalt till minst 1,2 meters höjd över banan.

Som naturligt hinder anses också jordvallar eller liknande.

Barriärer

5 § En barriär ska vara utförd av stålbalk, betong, trä eller motsvarande hållfast material. Den ska ha en höjd av minst en meter, på rallycrossbana minst 1,2 meter.

På dragracingbana, om betongbarriär används, ska höjden på betongbarriären vara minst 0,8 meter. Avståndet till publikområde ska då vara minst 15 meter. Används betongbarriär vid tävlingssträckan 402,33 meter ska höjden på barriären vid 300 meter efter startlinjen höjas från 0,8 meter till 1,0 meter. Används betongbarriär vid tävlingssträckan 201 meter ska höjden på barriären vara minst 0,8 meter längs hela tävlingssträckan.

Allmänna råd

För att minska risken för skador på de tävlande kan barriärer på utsatta platser förses med stötupptagande täckning. Täckmaterialet bör anpassas till tävlingsformen och kan utgöras av halmbalar, däckbarriärer, skumgummikuddar eller annat material med liknande egenskaper.

6 § En däckbarriär ska bestå av bildäck av lika diameter som är staplade för att forma en barriär. Barriären ska placeras framför en permanent barriär (skyddsräcke) och fästas vid denna. Däckbarriären ska minst vara i samma höjd som den permanenta barriären (minst 1 meter).

Allmänna råd

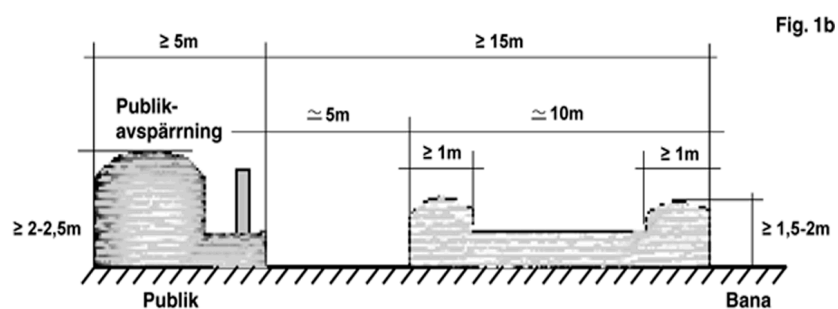
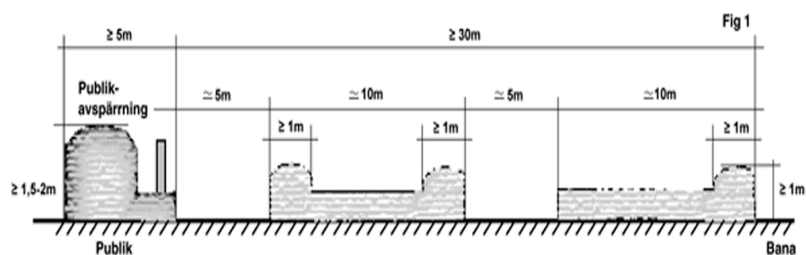
Närmare regler om hur däckbarriärer kan utformas finns exempelvis i Svenska Bilsportförbundets skrivelse "Rekommendationer för uppförande av däckbarriärer Svenska banor".

7 § Vid en karting- eller gokarttävling ska en barriär utgöras av sammanbundna bildäck. Höjden ska vara minst 0,3 meter och längden minst fem meter.

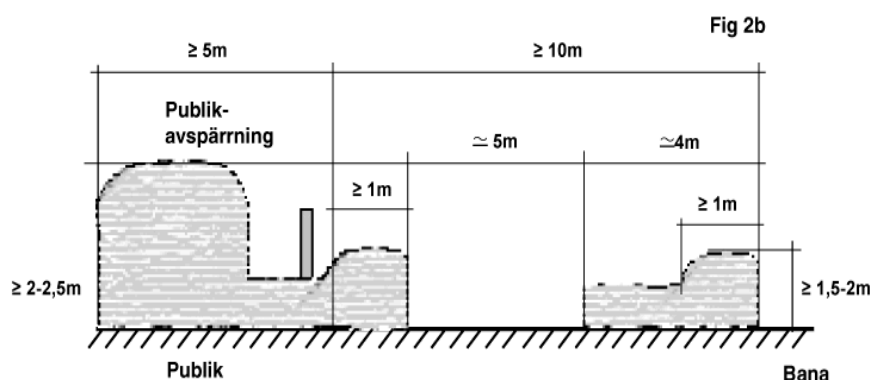
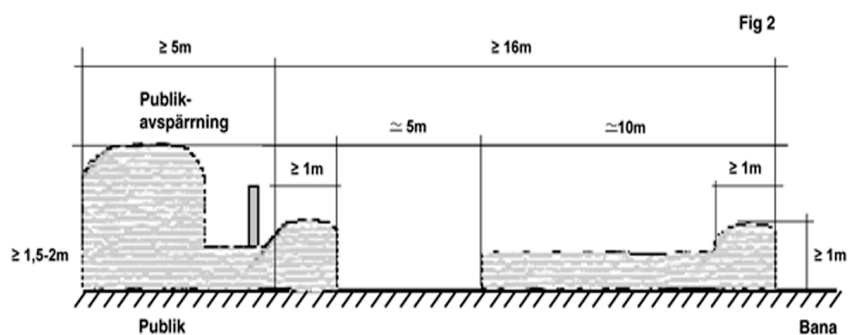
Barriären ska vara förankrad om dess egenvikt inte är tillräcklig för att ta upp de beräknade krafterna.

8 § Vid tävling eller uppvisning vintertid kan även snövallar av minst den omfattning som anges i 8-10 §§ användas som barriär.

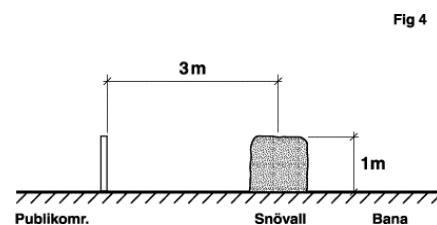
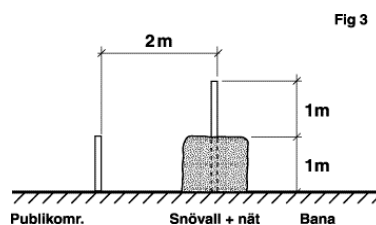
9 § Vid banavsnitt där fordonets hastighet är högre än 60 km/h ska skyddsvallar av snö samt bevakningsvägar anordnas enligt figur 1 vid orört snötäcke under en meter och vid orört snötäcke över en meter enligt figur 1 b.

Vid banavsnitt där fordonens hastighet är lägre än 60 km/h, ska skyddsvallar av snö samt bevakningsvägar anordnas enligt fig. 2 vid orört snötäcke under en meter och vid orört snötäcke över en meter enligt figur 2 b.

Vid tävling med motorcykel på isbana får skyddsvallar och/eller upptagningsnät anordnas enligt fig. 3 och 4.

10 § En skyddsvall av snö får inte begjutas med vatten.

En skyddsvall eller annan snövall som lagts utefter banan och som är täckt med is måste luckras upp före start.

11 § Vid tävling eller uppvisning med snöskoter får en snövall inte användas som skydd för publik i en ytterkurva.

Skyddsnät

12 § Ett skyddsnät ska sättas upp i de fall polismyndigheten bedömer att det kan finnas risk för skador av kringflygande föremål.

Allmänna råd

En sådan risk för skador kan föreligga när en barriär används som skyddsanordning på en plats där ett tävlingsfordon som kör av banan kan nå barriären med högre hastighet än 50 km/h eller vid sådana arrangemang där det finns särskild risk för motorexlosion eller liknande.

13 § Skyddsnätet ska ha en trådtjocklek av ca tre mm. Maskstorleken ska anpassas till tävlingsformen men får inte överstiga 90x90 mm. Nätet ska vara vajerförstärkt och väl förankrat. Det ska ha en sådan styrka att det kan ta upp energin från det tyngsta föremål som bedöms kunna flyga omkring vid en olycka. Näthöjden får avgöras från fall till fall beroende på var publiken befinner sig i förhållande till banan, men ska dock vara minst 2,5 m över bannivån.

14 § Skyddsnätet ska placeras antingen på barriären eller mellan barriären och publikavspärningen på så sätt att barriären inte kan påverka skyddsnätet vid påkörning.

5 kap. Publikområden och parkeringsdepåer

Publikområden

1 § Publikområden ska placeras, utformas och anpassas till banans linjeföring så att de blir säkra.

2 § Publikområdet ska vara avgränsat på ett sådant sätt att det klart framgår inom vilket område som publiken får uppehålla sig.

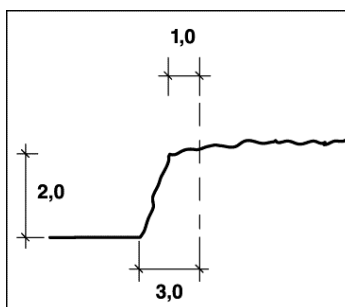
Mot banan ska det finnas en avspärning med en höjd av minst 1,2 meter. Den ska utgöras av nät eller annan anordning med motsvarande funktion.

3 § För banor som tillfälligt anordnas får en avspärning göras genom två rep, det övre med en höjd av 1,2 meter på stolpar med högst fyra meters mellanrum. Vid arrangemang på isbana kan avspärningen utgöras av en extra snövall eller liknande med en höjd av minst 1,2 meter.

En sådan avspärning ska bevakas av vakter. Visuell kontakt ska finnas mellan dessa vakter.

4 § Avståndet mellan en bankant och avspärningen ska vara minst sex meter. Mellan en särskild skyddsanordning och en avspärning ska avståndet vara minst tre meter.

Om den särskilda skyddsanordningen utgörs av ett naturligt hinder enligt 4 kap. 4 § och publiken befinner sig minst två meter över banan får avståndet mellan bankanten och avspärningen minska till tre meter och avståndet mellan skyddsanordningen (släntkrön) och avspärningen minska till en meter.

Vid en speedwaytävling med motorcykel får avståndet mellan bankanten eller den särskilda skyddsanordningen och avspärningen minska till två meter.

5 § För en läktare, såväl permanent som tillfällig, ska det finnas ett gällande godkännandebevis för det antal åskådare läktaren är avsedd.

6 § En tävling eller uppvisning ska omedelbart avbrytas om en publikavspärning inte respekteras.

Parkeringsdepåer

7 § En parkeringsdepå ska vara klart avgränsad från tävlingsbanan eller banan där uppvisning ska ske.

8 § Inom parkeringsdepå får ett fordon inte framföras med högre hastighet än gångfart.

Särskilda bestämmelser för bana på sjöis m.m.

9 § Vid en bana på sjöis, havsis eller is på vattendrag ska publikområden, parkeringsdepåer och parkeringsplatser placeras på land.

Sådana områden får dock förläggas på sjöis om istjockleken är minst 80 cm kärnis eller minst 100 cm kärnis och mörk stöpis.

Bestämmelser om istjocklek finns också i 3 kap. 5-6 §§ och om undantag i 10 kap 5 §.

10 § Vid en tävling eller uppvisning med motorcykel på sjöis får parkeringsdepån utan hinder av bestämmelserna i 9 § förläggas på isen om denna består av kärnis som är minst 30 cm tjock och inga andra fordon än de deltagande fordonen tillåts komma in i depåområdet.

6 kap. Sjukvårdsberedskap

1 § Under en tävling eller uppvisning ska det inom tävlingsområdet eller uppvisningsområdet finnas sjukvårdspersonal med adekvat utbildning i tillräcklig omfattning, dock minst en sjuksköterska som uppfyller Socialstyrelsens föreskrivna krav för att kunna ge prehospital sjukvård eller en läkare. Nödvändig sjukvårdsutrustning ska finnas tillgänglig bedömt utifrån en risk- och behovsanalys.

De ytterligare resurser som erfordras ska bestämmas av polismyndigheten med hänsyn till förhållandena vid varje tävling eller uppvisning.

2 § En ambulans eller liknande räddningsfordon utrustad för transport av sjuka och skadade ska finnas tillgänglig inom tävlingsområdet respektive uppvisningsområdet eller inom sådant avstånd att den kan beräknas vara på plats inom 15 minuter efter larm till SOS Alarm.

3 § Sjukvårdspersonalen ska vara väl insatt i banans säkerhetsorganisation, tävlingens eller uppvisningens uppläggning och genomförande samt den typ av skador som kan förväntas uppstå. Tävlings- eller uppvisningsarrangören ska i god tid före en tävling eller uppvisning underrätta SOS Alarm och omkringliggande sjukvårdsinrättningar med akutmottagning om tävlingen eller uppvisningen.

7 kap. Beredskap mot brand

1 § Polismyndigheten ska i samband med prövning av tillstånd till tävling eller uppvisning, kontrollera att det vid en bananläggning finns en fullgod beredskap mot brand. Det ska särskilt beaktas

1. att personal som ingår i beredskapen ska ha den kunskap som krävs för uppgiften,
2. att brandsläckare ska vara utrustade med så enkla och likartade utlösningssanordningar som möjligt samt
3. att brandsläckare finns på platser där risken för brand är särskilt stor.

Allmänna råd

Vid kontroll av beredskapen mot brand bör polismyndigheten samråda med den kommunala räddningstjänsten.

8 kap. Övriga säkerhetsanordningar m.m.

1 § En postering ska vara skyddad på det sätt som anges i 4 kap. Detsamma gäller andra platser inom riskområdet där funktionärer, räddningspersonal, mekaniker m.fl. uppehåller sig under pågående tävling eller uppvisning, exempelvis en bandepå.

2 § Vid tävling eller uppvisning ska det finnas en särskild utsedd person som är ansvarig för brandberedskapen och en särskild utsedd säkerhetschef som är ansvarig för olycksberedskapen. Samma person kan ha båda uppgifterna.

3 § En funktionär med arbetsuppgift som berör säkerhetstjänsten vid banan ska vara särskilt utbildad för sin uppgift. För en sådan funktionär eller funktionärskategori ska det finnas en särskild instruktion. En funktionär i chefsbefattning ska inneha gällande licens som har utfärdats av ett specialförbund. Detta gäller dock inte funktionärer som omnämns i 6 och 7 kap.

Säkerhetschefen vid banan ska ansvara för den angivna utbildningen.

Den som är under 18 år får inte vara funktionär i chefsbefattning eller anlitas till befattning som rör säkerheten för åskådarna.

4 § Funktionärer och vakter ska vara så klädda eller bära sådana kännetecken att deras funktion klart framgår.

5 § Inom varje bananläggning ska det finnas ett väl fungerande tele- eller radiokommunikationssystem.

Vid en bana där avstånden är så korta att tävlingsledaren har ögonkontakt med banposteringar får dock annat kommunikationssätt användas, exempelvis en flagga eller ljussignal.

Förbindelse ska alltid vara upprättad mellan tävlingsledare, säkerhetschef, sjukvårdsansvarig, samtliga posteringar och ambulansfordon eller liknande.

9 kap. Besiktning och godkännande av bananläggning

1 § Innan en bananläggning första gången tas i bruk för tävling eller uppvisning ska den besiktigas och godkännas av polismyndigheten. Till besiktningen ska banägaren eller arrangören kalla en representant för polismyndigheten och räddningstjänsten.

Banägaren eller arrangören ska i god tid och senast en månad före besiktningen överlämna en skalenlig ritning över bananläggningen till polismyndigheten. Av ritningen eller tillhörande beskrivning ska det tydligt framgå alla anordningar som enligt dessa föreskrifter krävs för bananläggningen.

2 § När bananläggningen har godkänts ska polismyndigheten utfärda ett godkännande. Detta ska tecknas på ritningen över den godkända bananläggningen. Av godkännandet ska framgå för vilken eller vilka tävlings/uppvisningsformer banan får användas. Ritningen ska förvaras hos polismyndigheten.

3 § Har en bananläggning ändrats i förhållande till en godkänd ritning ska ändringen vara godkänd senast en månad före en tävling eller uppvisning.

Besiktningen och godkännandet av en sådan ändring ska ske enligt vad som anges i detta kapitel.

4 § Vid tävling eller uppvisning på tillfällig bana, får tiderna enligt 1 § andra stycket och 3 § första stycket kortas efter medgivande av polismyndigheten.

Allmänna råd

En representant för Samarbetsorganet för utarbetandet av föreskrifter och anvisningar för motortävlingar (SAMT) kan kallas av polismyndigheten till den besiktning som nämns i 1 §. Detta organ, som har sitt sekretariat på Transportstyrelsen, är sammansatt av representanter för Rikspolisstyrelsen och Transportstyrelsen.

10 kap. Tillstånd m.m.

1 § En ansökan om tillstånd att anordna tävling eller uppvisning ska inges till polismyndigheten senast fyra veckor före tävlingen/uppvisningen.

2 § En ansökan ska innehålla

1. arrangörens namn och adress,
2. den ansvarige tävlings- eller uppvisningsledarens personnummer, fullständiga namn, adress och telefonnummer,
3. vem som är ansvarig för brand- och olycksberedskap,
4. uppgift om tid då tävlingen eller uppvisningen ska äga rum,
5. uppgift om tävlings- eller uppvisningsform, förarklasser och fordonsgrupper enligt gällande tävlingsreglemente,
6. skalenlig ritning över banan,
7. uppgift om beräknat antal startande,
8. uppgift om beräknat antal åskådare,
9. uppgift om hur parkeringsfrågan för åskådare avses lösas och
10. protokoll över mätningar av istjockleken vid bananläggning på sjöis.

3 § Vid ansökan om tillstånd att anordna snöskotercross- eller isbanetävling/uppvisning på en tillfälligt iordningställd bana i terräng ska länsstyrelsen beredas tillfälle att yttra sig.

4 § Innan ett tillstånd meddelas ska polismyndigheten kontrollera att bananläggningens skick stämmer överens med godkännanderitningen.

11 kap. Undantag

1 § Rikspolisstyrelsen får, om särskilda skäl föreligger, medge undantag från dessa föreskrifter.

Denna författning träder i kraft den 1 augusti 2010 då Rikspolisstyrelsens föreskrifter om motorsport på bana (RPSFS 2000:23, FAP 512-1), ska upphöra att gälla.

På Rikspolisstyrelsens vägnar

BENGT SVENSON

Thomas Eriksson
(Rättsavdelningen)

Uppbromsningssträckan (U) i meter
vid olika hastigheter

$$(U = \frac{V^2}{K})$$

Hastighet (V) km/h	Konstant (K)		
	150	75	50
30	6	12	18
40	11	21	32
50	17	32	49
60	24	48	72
70	33	65	98
80	43	85	128
90	54	108	162
100	67	133	200
110	81	161	242
120	96	192	288
130	113	225	338
140	131	261	392
150	151	300	450
160	171	341	512
170	193	385	578
180	216	432	648
190	241	481	722
200	267	533	800
210	294	588	882
220	323	645	968
230	353	705	1058
240	384	768	1152
250	417	833	1250
300	600	1200	1800
